

Užsienio lietuvių kilmės studentai ieškojo protėvių kelius Baltarusijos teritorijoje.

Ši pavasarį grupė užsienio lietuvių kilmės studentų, studijuojančių Lietuvos aukštosiose mokyklose, nutarė susipažinti su mūsų protėvių paveldu Baltarusijoje. Išvyka tapo įmanoma dėka Užsienio lietuvių švietimo centro, kurio viena iš funkcijų yra pagalba užsienio lietuvių kilmės studentams, studijuojantiems Lietuvos aukštosiose mokyklose, integruotis į Lietuvos visuomenę.

Buvo suplanuotas turiningas kelionės maršrutas: aplankyti restauruotas LDK pilis bei jų liekanas Lydoje, Nesvyžiuje, Mire, Naugarduke, o antrą kelionės dieną paskirti Baltarusijos sostinės pažinimui, kur irgi galima rasti nemažai lietuviybės pėdsakų.

Kirtus Baltarusijos sieną, labiausiai į akis krito du dalykai – milžiniškos automobilių eilės prie pirmos pakeliui esančios degalinės ir neįtikėtina švara pravažiuojamų miestelių gatvėse. Tačiau tai buvo tik kelionės pradžia, o mūsų dar laukė daug kitų įdomių atradimų.

Pirmą kartą sustojome prie Lydos pilies, kuri buvo pastatyta Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 1330 metais ir yra viena iš seniausių mūro pilių dabartinėje Baltarusijoje. Sakoma, kad senovės pilių sienos prisimena visą istoriją, visus įvykius, visus toje vietoje buvusius žmones. Tad, prisilietę prie išlikusios sienos dalies, mes prisiliečiame ir prie pačios istorijos. Tokiu būdu pilis tampa tarsi grandis tarp praeities ir dabarties. Yra dar viena priežastis, dėl kurios visi studentai noriai lietė išlikusią sienos atkarpą – tikima, kad taip išsipildys visi sugalvoti norai.

Lydoje ilgai neužsibuvome, nes mūsų jau laukė Miro pilyje. Pakeliui dar norėjome aplankyti Naugarduko pilies liekanas. Kadaisė toje vietoje buvo viena iš Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijų. Keistas jausmas apima būnant prie jų, stipri energetika sklinda nuo šių griuvėsių, o nuo kalno atsivėrusi nepaprasto grožio panorama tik pagilina šį jausmą.

Apie Miro pilies grožį girdėjome labai daug, prieš kelionę žiūrėjome nuotraukas internete, tad turėjome jau šioki tokį supratimą apie tai, kas mūsų laukia. Bet visi pasakojimai ir nuotraukos yra niekis, palyginus su tuo, ką išvydome išlipę iš autobuso. Atrodė, kad atsidūrėme prie pasakiškos tvirtovės ir tuoj prie durų mus pasitiks prabangiais senoviniais apdarais pasipuošusios damos ir kavalieriai. Tačiau pirma, ką įėję pamatėme, buvo labai jau šiuolaikiškas didelis liftas, kuris iškart grąžino mus į XXI amžių. Mus pasitiko gidė ir kelionė po sales prasidėjo. Nesigilinant į smulkmenas galima pasakyti, kad kai kurių salių interjeras labai primena mūsų Valdovų rūmų interjerą: ta pati glazūra, koklinės krosnys bei kesoninės lubos. Skirtumas tas, kad Miro pilis beveik iki galo atstatyta ir jau puikuoja prašmatniais interjerais.

Pasvajoję, kad ir mūsų Valdovų rūmai greitai atrodys taip pat įspūdingai, mes iškeliavome į Nesvyžių aplankyti Radvilų pilies. Nesvyžiuje pamatėme ir Jėzuitų Dievo kūno bažnyčią, kurioje yra kunigaikščių Radvilų šeimos mauzoliejus.

Tai jau antra užsienio lietuvių kilmės studentų išvyka šiuo maršrutu, todėl vyresnių kursų studentai, kurie į pažintinę kelionę vyko 2005 metais, galėjo įvertinti pasikeitimus, įvykusius per šešerius metus. O jų pastebėjome tikrai nemažai: Lydos pilies restauracijos darbai smarkiai pajudėjo, Miro pilyje jau beveik užbaigta ekspozicija, o svarbiausia ir labiausiai pastebima – jau galėjome užėiti į Nesvyžiaus pilies dalį, kur surengta įvairių su rūmų istorija susijusių eksponatų ekspozicija. Visa tai parodo, kad Baltarusijoje tikrai nemažai pastangų ir lėšų dedama į mūsų bendro paveldo išsaugojimą ne tik valstybiniu, bet ir visuomeniniu lygmeniu, ir tai turėtų dar labiau paskatinti Lietuvos piliečius rūpintis tinkamu savo istorijos pristatymu įvairiais aspektais.

Pavargę ir pilni įspūdžių patraukėme Minsko link. Miestas pasitiko lietumi, tačiau tai jau negalėjo sugadinti mūsų nuotaikos – turėjome aptarti bei suplanuoti kitos dienos programą. O kitą dieną mūsų visu savo grožiu laukė Minskas. Apvažiavome visą miestą autobusu – miestas tikrai labai didelis ir tvarkingas. Net keista, kaip baltarusiai sugeba palaikyti tokią švarą sostinėje. Taip pat neįprasta buvo matyti tokias plačias gatves – nei Vilnius, nei Kaunas negali pasigirti tokiomis erdvėmis, tad mes, pripratę prie siauručių

senamiesčio gatvelių, iš pradžių jautėmės kiek pasimetę toje platumoje bei skubančių žmonių sūkuryje. Dėmesį patraukė ir Minsko biblioteka, deja, neturėjome progos pamatyti jos naktinės iliuminacijos, tačiau ir dieną saulėje tviskantis didžiulio deimanto formos pastatas atrodė išties įspūdingai. Vėliau aplankėme bažnyčią, kur kartais vyksta mišios lietuvių kalba, matėme Ašarų salą Nemigos pakrantėje, Pergalės aikštę su amžinąja ugnimi ir daug kitų žymių miesto vietų.

Laisvalaikio metu kiekvienas galėjo nuvykti ten, kur labiausiai norėjosi sustoti keliaujant autobusu. Kai kas nuėjo ragauti skanių baltarusiškų patiekalų, pasivaikščioti prie Nemigos ar tiesiog suvalgyti ledų ant suoliuko, stebint margą minskiečių publiką. Turėjome ir dar vieną nuotyki – pakilome į apžvalgos ratą Centriniam vaikų parke. Sėdint kabinoje pačiame viršuje neįmanoma nesistebėti miesto dydžiu bei jo žalumu – į kurią pusę bepažiūrėtum, pastatai tiesiog skendo žalumoje.

Kaip bebūtų gaila, net pats smagiausias laikas baigiasi, ir nors daugelis iš mūsų neabejodamas būtų pasilikęs Minske dar dienai ar net savaitei, teko iškeliauti Vilniaus link. Tačiau tai dar nebuvo kelionės pabaiga. Dar nutarėme užsukti prie Krėvos pilies liekanų, kur 1385 metais buvo sudaryta Krėvos sutartis, dėl jos LDK valdovas Jogaila vedė Lenkijos sosto paveldėtoją Jadvygą ir tapo Lenkijos karaliumi, o tai paskatino ir Lietuvos krikštą.

Namo grįžome vėlai vakare pavargę, bet laimingi, kad kitą dieną galėtumėme pasakoti draugams ir pažįstamiems savo nuotykius Baltarusijoje. Ir kas žino, gal ir iš jų kas nors sugalvos pakartoti mūsų protėvių kelių paieškas ir atras juos ne tik Baltarusijos teritorijose, bet ir giliai savo širdyse.